

Sint-Amandsberg

Verkortingstraat - *Camp Santo*

Archeologisch verslag

Vergunning 2008/74

STAD GENT

Dienst Stadsarcheologie

De Zwarte Doos
Dulle-Grietlaan 12
9050 Gentbrugge
Tel. 09/266 57 60

stadsarcheologie@gent.be
www.archeoweb.gent.be

SINT-AMANDSBERG, VERKORTINGSTRAAT, CAMPO SANTO

Marie-Anne Bru & Geert Vermeiren

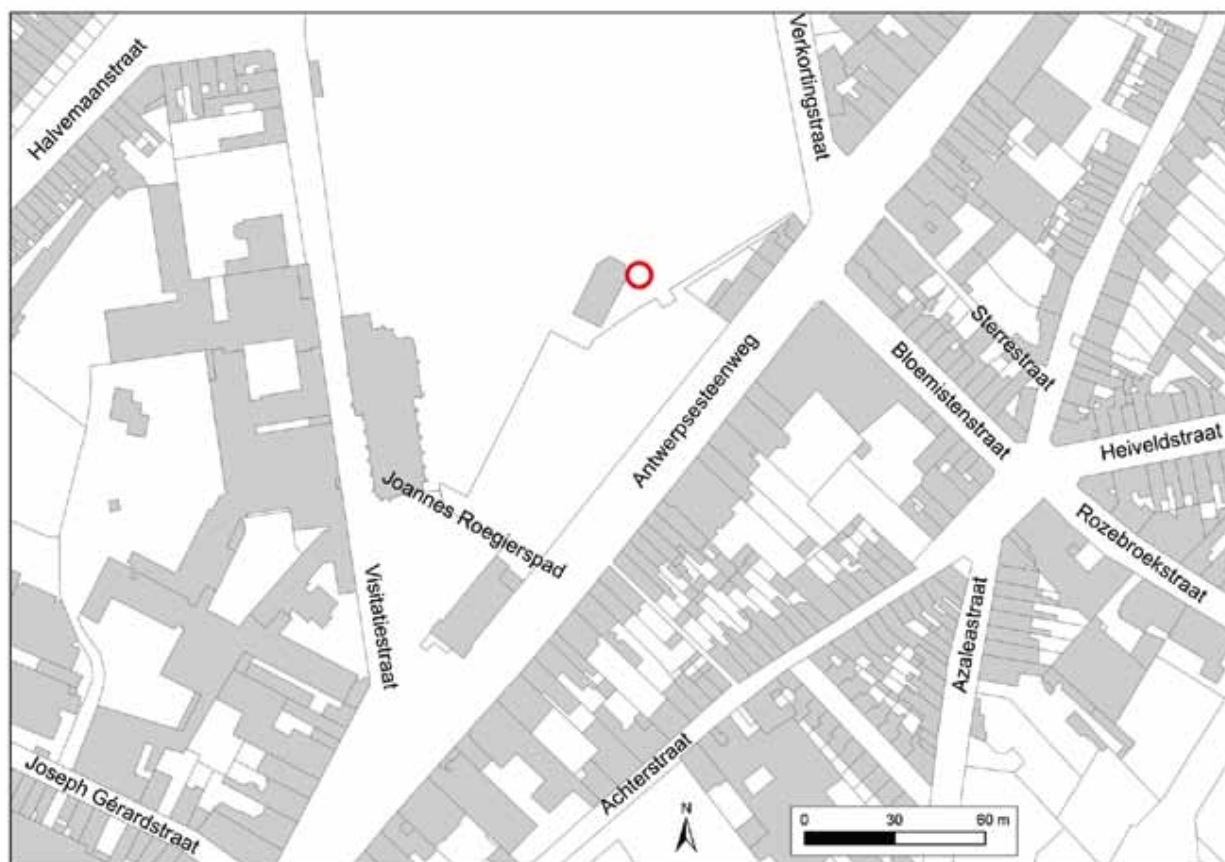
Eind mei, begin juni 2008 startten in opdracht van het Departement Facility Management van de Stad Gent graafwerken aan de Verkortingstraat/Kapellenberg in Sint-Amandsberg (kad. afd. 18, sectie B, nr. 3411). Dankzij de medewerking van de Dienst Bouwprojecten en het aannemersbedrijf SDH was het voor de Dienst Stadsarcheologie van de Stad Gent mogelijk een beperkt archeologisch onderzoek uit te voeren (opgravingvergunning 2008/74) (afb. 1).

Historisch gezien is er slechts weinig geweten over deze plaats. Deze Kapellenberg is een boreale stuifzandkop waar de site Zingem wordt gesitueerd. Het zou gaan om een villa die ten laatste sinds 966 deel uitmaakte van het bezit van de Sint-Baafsabdij. De geschreven bronnen geven aan dat er in de

14de -15de eeuw op deze plaats een grote woning stond, eigendom van de Sint-Baafsabdij waar ook kerkdiensten plaatsvonden. In 1720-1721 werd in opdracht van bisschop van der Noot een éénbeukige kapel opgetrokken. Deze kapel is sinds 1942 beschermd als monument¹.

Het archeologische onderzoek gebeurde in het kader van de sloop van een bestaand bijgebouw, aangebouwd aan de zuidzijde van de kapel (afb. 2). Op deze plaats komt een nieuw nutsgebouw dat qua volume het dubbele zal zijn van zijn voorganger.

In deze aangebouwde structuur, die nog bezwaarlijk een gebouw kon worden genoemd, werden de restanten van twee bakstenen trapconstructies aangetroffen (bakstenen van 22 x 11 x 4,5/5 cm).

afb. 1: Situering van de onderzoeksplaats op de Kapellenberg in Sint-Amandsberg (Stad Gent, Dienst Stadsarcheologie)

afb. 2: Overzicht van de afbraak van het bijgebouw (Stad Gent, Dienst Stadsarcheologie)

Beide constructies startten op het niveau van de 'crypte' of benedenkapel. De toegangsruimte tot de trap(pen) bevond zich ten zuiden van de centraal gelegen 'crypte'. De oudste trapconstructie manifesteerde zich nog slechts door de aanwezigheid van twee treden (afb. 3). Daar het pleisterwerk op de wand nog gedeeltelijk aanwezig was, kon het negatief van de trap nog tot een hoogte van ca. 1 m worden vastgesteld. Of het gaat om een steektrap of een trap van een ander type, kon niet meer worden achterhaald. De recentere trapconstructie was boven de oudere aangelegd. De tussenruimte was met puin opgevuld. Ook voor deze recentere constructie is het niet duidelijk hoe deze eruit zag. Wel is zeker dat deze trap zeker één kwartdraai had (afb. 4). Hiervan zijn de baksteenrestanten bewaard gebleven. Beide trappen gaven vermoedelijk uit op een (tussen)verdieping. Via dit niveau had men dan eveneens toegang tot de kapel. De dichtgemetselde deuropening in het zuidelijke muurvlak van het koor is daar nog een restant van.

Bij het afbreken van het bijgebouw en de uitgraving voor de nieuwbouw kwamen de funderingen van de kapel evenals de gelaagdheid van de Kapellenberg in beeld (afb. 5). Bij het afgraven werd al snel duidelijk dat er quasi geen gelaagdheid aanwezig was. Vanaf het maaiveld kon gemiddeld een 50 cm dikke laag teelaarde worden vastgesteld, daaronder de steriele zandbodem. Over de volledige afgegraven oppervlakte werden geen archeologi-

sche sporen aangetroffen. Wat de fundering van de kapel betreft, is duidelijk dat deze de helling van de heuvel volgt, aflopend naar het oosten, waardoor deze een zeer grillig verloop kent met verschillende versnijdingen. Het geheel werd opgebouwd met bakstenen van 22 x 11 x 4.5/5 cm en opgevoegd met een witte kalkmortel. Aan de zuidzijde bevindt de onderzijde van de fundering zich op ca. 17.66 T.A.W. Ter hoogte van het koor/de crypte is dit op ca. 16.27 T.A.W. Dit verval werd vastgesteld over een afstand van ca. 4.50 m. De plint in Doornikse kalksteen die ter hoogte van het schip van de kerk zichtbaar is, stopt ter hoogte van het maaiveld. Ook op deze plaats is de fundering opgetrokken uit baksteen.

afb. 3: De oudste trapconstructie en de restanten van het pleisterwerk langsheen de trap (Stad Gent, Dienst Stadsarcheologie)

afb. 4: De recentere trapconstructie (Stad Gent, Dienst Stadsarcheologie)

afb. 5: Overzicht van de fundering van de kapel (Stad Gent, Dienst Stadsarcheologie)

¹ X, *Bouwen door de eeuwen heen, (Inventaris van het cultuurbezit in België)*, Gent, 1982, dl. 4nd (fusiegemeenten), p. 266.